

: to eat

een enorm grijs gebied is waarin we allemaal iets kunnen betekenen. En bovendien, vleesproductie heeft alles te maken met het milieu, want 51 procent van de CO₂ uitstoot wordt erdoor veroorzaakt. Dat is meer dan al onze andere uitstoot bij elkaar.”

In de week dat Safran Foer in Nederland is, staat in Den Haag het ritueel slachten ter discussie. Het is een onderwerp waar ook Foer zich in heeft verdiept. In 2006 werkte hij dan ook mee aan *If this is Kosher*, een documentaire waarin de koscjere slacht bij het Amerikaanse bedrijf AgriProcessors onder de loep werd genomen en waarin vreselijke misstanden werden ontdekt. „Koscjere slacht was, op het moment dat de regels ervoor werden ingesteld, een veel beter alternatief dan wat er bij niet-koscjere slacht gebeurde. Een van de regels is bijvoorbeeld dat je een zo scherp mogelijk mes moet hebben, en de hals van het dier moet in een keer door zijn. Wat is de bedoeling daarachter? Volgens mij dat het dier zo weinig mogelijk en kort mogelijk lijdt. Inmiddels zijn er nog humanere manieren ontwikkeld. Dieren kunnen nu bijvoorbeeld worden verdoofd. Ik geloof dat die manier meer in de traditie en gedachte van die oorspronkelijke slachtregels is dan vasthouden aan regels zoals een scherp mes en een dier dat bij bewustzijn is. En het jodendom blijft zich ontwikkelen, ook in onze relatie met dieren. We offeren nu ook geen dieren meer, bijvoorbeeld.”

Dieren eten leest goed, met een goede balans tussen gruwelijke feiten en anekdote, persoonlijke gedachten en statistieken. Het enige waar mogelijk voor ons Nederlanders een probleem in zit, is dat het boek zo Amerikaans is. Het gaat over de toestanden in de Amerikaanse bio-industrie, de regels die daar massaal niet worden nageleefd, vaak omdat de uitvoerende bedrijven een flinke vinger in de lokale en regelgevende pap hebben. Heel soms vertelt Safran Foer tussen neus en lippen dat hij weet dat de situatie in Europa beter is. Maar dan nog. In de VS kun je dit boek lezen, het daarna dichtslaan en actie ondernemen, omdat Foer goede en slechte Amerikaanse bedrijven bij naam noemt. Als Nederlandse lezers slaan we dit boek dicht en moeten we eigenlijk verder zelf onderzoeken hoe het er met ons vlees voor staat. ■

Jonathan Safran Foer: *Dieren eten*, uitgeverij Ambo, paperback € 19,95, gebonden € 24,95

FOTO: JERRY BAUER

